

خدا چنين خواهد...

کتاب آموزشی احکام
ویژه پسران متوسطه اول

کتاب
مربی

معرفی مجموعه خدا چنین می خواهد

پاسخ به سوالات علمی - محتوایی

  motamadi_q

عنوان و نام پدیدآور: خدا چنین می خواهد... کتاب آموزش احکام ویژه پسران متوسطه اول، کتاب مربی/ تدوین و نگارش: مرکز توسعه محتوای آموزشی دینی. مشخصات نشر: تهران: دلیل ما، ۱۴۰۲. مشخصات ظاهری: ۱۴۴ص. مصور(رنگی). ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۲-۳۴۶-۵. وضعیت فهرست نویسی: فیپا عنوان دیگر: کتاب مربی احکام نوجوانان (ویژه پسران). عنوان دیگر: کتاب آموزش احکام ویژه پسران متوسطه اول. موضوع: پسران (فقه)، راهنمای آموزشی (متوسطه). Boys (Islamic law) -- Study and teaching (Secondary). فقه جعفری، رساله عملیه، ادبیات کودکان و نوجوانان. Islamic law, Ja'fari -- juvenile literature. Handbooks, manuals, etc. پرسش‌ها و پاسخ‌ها (متوسطه). *Islamic law, Ja'fari -- Handbooks, manuals, etc -- Questions and answers (Secondary) شناسه افزوده: مرکز توسعه محتوای آموزشی (متمادی) رده بندی کنگره: ۹/ΒP1۸۳ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۴۲۲ (ج) شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۲۸۱۱۵ اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

عنوان: خدا چنین می خواهد... کتاب مربی احکام نوجوانان (ویژه پسران)

تدوین و نگارش: مرکز توسعه محتوای آموزشی دینی (متمادی)

نوبت و تاریخ چاپ: اول، ۱۴۰۲

ناشر: انتشارات دلیل ما

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۲-۳۴۶-۵

شمارگان: ۳۰۰ جلد

www.ketab.ir
۵۱۵۱۳

مراکز پخش و سفارش گیری:

۱. مرکز توسعه محتوای آموزشی دینی (متمادی): motamadi-ir

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۲۶۸۸ و ۰۲۵-۳۲۹۳۴۷۸۸

برای تهیه کتاب، عدد ۱۴ را به سامانه: ۵۰۰۹۲۴۱ ارسال فرمایید.

۲. انتشارات دلیل ما (www.dalilema.ir)

قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه B، واحد ۴۴، تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۳۴۱۳ و ۰۲۵-۳۷۷۴۴۹۸۸

قم، خیابان صفائیه، روبروی کوچه ۳۸، پلاک ۷۵۹، تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۰۲۵-۳۷۷۳۷۰۰۱

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نبش بن بست ری، پلاک ۶۱، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۶۴۱۴۱

مشهد، چهار راه شهداء، ضلع شمالی باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع گنجینه کتاب، طبقه اول، تلفن:

۰۵۱-۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

فهرست

- * پیش گفتار..... ۹
 * مقدمه ۱۲
 * سخنی با مرتبی احکام ۱۷
 * رویکردهای تدوین مجموعه «خدا چنین می خواهد...» ۱۹
 * ساختار کتاب‌های «خدا چنین می خواهد...» ۲۰
 ۱. بخش «دروس» ۲۰
 ۲. بخش «خاطرات یک سفر» ۲۱
 * جلد اول ۲۴
 درس ۱ (آشنایی با نجاسات ۱) ۲۴
 درس ۲ (آشنایی با نجاسات ۲) ۲۷
 درس ۳ (شیء پاک چگونه نجس می شود؟) ۳۰
 درس ۴ (باید پاک باشد و باید پاک بماند) ۳۴
 درس ۵ (پاک‌کننده‌ها ۱) ۳۷
 درس ۶ (پاک‌کننده‌ها ۲) ۴۰
 درس ۷ (پاک‌کننده‌ها ۳) ۴۳
 درس ۸ (آداب تخی؛ دفع ادرار و مدفوع از بدن) ۴۶

- درس ۹ (احکام بلوغ و تقلید)..... ۴۸
- درس ۱۰ (وضو) ۵۰
- درس ۱۱ (وضوی واجب و مستحب) ۵۳
- درس ۱۲ (وضوی جبیره)..... ۵۵
- * جلد دوم ۶۰
- درس ۱۳ (غسل)..... ۶۰
- درس ۱۴ (تیمم ۱)..... ۶۸
- درس ۱۵ (تیمم ۲) ۷۱
- درس ۱۶ (وقت نماز) ۷۳
- درس ۱۷ (قبله و مکان نمازگزار) ۷۷
- درس ۱۸ (لباس نمازگزار)..... ۸۱
- درس ۱۹ (اذان و اقامه) ۸۴
- درس ۲۰ (آشنایی با واجبات نماز ۱: نیت، ترتیب، موالات)..... ۸۶
- درس ۲۱ (آشنایی با واجبات نماز ۲: تکبیرة الاحرام، قرائت، قیام)..... ۸۸
- درس ۲۲ (آشنایی با تلفظ صحیح کلمات)..... ۹۱
- درس ۲۳ (آشنایی با واجبات نماز ۳: رکوع، سجده)..... ۹۲
- درس ۲۴ (آشنایی با واجبات نماز ۴: ادامه سجده)..... ۹۶
- درس ۲۵ (آشنایی با واجبات نماز ۵: تشهد و سلام و قنوت و تعقیبات) ۹۸
- * جلد سوم ۱۰۲
- درس ۲۶ (مبطلات نماز، آنچه نماز را باطل می کند)..... ۱۰۲
- درس ۲۷ (آشنایی با شکّیات نماز و نماز احتیاط و سجده سهو)..... ۱۰۶

- درس ۲۸ (نماز جماعت ۱) ۱۱۰
- درس ۲۹ (نماز جماعت ۲) ۱۱۴
- درس ۳۰ (نماز جماعت ۳) ۱۱۹
- درس ۳۱ (نماز آیات) ۱۲۴
- درس ۳۲ (نماز مسافر) ۱۲۷
- درس ۳۳ (روزه: نیت روزه، وقتی روزه ضرر دارد) ۱۳۱
- درس ۳۴ (مبطلات روزه) ۱۳۴
- درس ۳۵ (مبطلات روزه ۲) ۱۳۷
- درس ۳۶ (روزه مسافر، روزه قضا، کفاره روزه) ۱۴۲

* پیش گفتار

امام صادق علیه السلام:

« حدیثی در حرام و حلال الهی که آن را از شخصی راستگو بگیری

برای تو از دنیا و سیم و زرش برتر است. »*

سعادت هر انسانی وابسته به عمل به تمام دستورات خداوند است. دستوراتی که او به عنوان برنامه جامع زندگی به انسان‌ها رسانده است. رسول خدا صلی الله علیه و آله با تحمل زحمات و سختی‌های فراوان، دستور العمل هدایت و سعادت بشرها را در اختیار آدمیان قرار داده‌اند.

ایشان بارها و بارها و به ویژه در آخرین روزهای عمر بر برکت خود، با بیان حدیث شریف ثقلین مسلمانان را به قرآن و اهل بیت علیهم السلام سفارش می‌نمودند.

روشن است که یافتن جزئیات وظایف بندگی و احکام شرعی از کتاب الهی و احادیث خاندان نبوت کاری تخصصی و نیازمند مهارت است. به همین جهت هر شخصی برای عمل به تکالیف خود باید یکی از این دو راه را انتخاب نماید: یا تخصص لازم جهت به‌دست آوردن احکام شرعی از منابع آن را کسب کند و یا اینکه برای شناخت وظایف خود به متخصصان این زمینه یعنی مراجع تقلید مراجعه نماید.

از همین رو فقها و مراجع تقلید، سال‌های بسیار و با تحمل سختی‌ها، به مطالعه و یادگیری در زمینه به‌دست آوردن مهارت استخراج احکام شرعی از قرآن و روایات

* للمحاسن، ج ۱، ص ۲۲۹

می پردازند. آن‌ها حاصل زحمات علمی خود را در کتب فقهی به زبان عربی نگاشته و در اختیار علما و دانشمندان دینی قرار می‌دادند تا این مسائل را برای مؤمنان و متدینان توضیح دهند. در دوران مرجعیت **آیت الله العظمی بروجردی** نظرات فقهی این زعیم شیعه، به شکل امروزی در کتابی با عنوان «**توضیح المسائل**»، به زبان فارسی باز گردان شد تا برای مخاطبان فارسی زبان نیز قابل استفاده باشد.

از آن دوران، این سنت نیکو پایدار مانده و کتب توضیح المسائل یا رساله عملیه فارسی از جانب مراجع پس از ایشان نیز منتشر گردید. با این وجود کتب توضیح المسائل، اگر چه به فارسی نوشته شده بودند ولی همچنان زبان علمی آن‌ها باعث این می‌شد که مراجعه عموم مخاطبان به آن‌ها با دشواری مواجه باشد.

از طرف دیگر، این کتاب‌ها، کتب مرجعی هستند که برای تدریس تدوین نشده‌اند. به بیان دیگر، هدف اولیه نوشتن آن‌ها، آموزش نیست و برای تدریس در کلاس‌های آموزشی در نظر گرفته نشده‌اند. این مسائل نشان دهنده این بود که ما برای یاددهی و یادگیری احکام به ویژه برای کودکان و نوجوانان، در کنار رساله‌های عملیه نیازمند محتوایی مناسب برای این دسته از مخاطبان خواهیم بود.

از سوی دیگر تجربه‌های میدانی نشان می‌دهد که صرف تبیین احکام الهی برای دانش‌آموزان لزوماً به عمل آن‌ها منتهی نمی‌شود. چرا که بیشتر سؤالات نوجوانان در مورد مسائل بنیادی همچون «**چرابی عمل به شریعت**» و «**تعبد به احکام شرعی**» بی‌پاسخ می‌ماند و در نتیجه انگیزه آن‌ها در زمینه پرس و جو و عمل به وظایف شرعی کاهش می‌یابد.

از این رو باید آموزش تکالیف شرعی پیوسته با دمیدن روح تعبد و بندگی به انسان همراه باشد تا ضمانت اجرایی برای عمل به دستورات دینی را به بار آورد. این دستاورد مهم غالباً فقط در صورتی به دست می‌آید که دغدغه فوق از سنین کودکی و نوجوانی مورد

* پر واضح است که این بیان، نافی مراجعه به رساله‌های توضیح المسائل نخواهد بود بلکه در واقع بُن مایه و هدف غائی از تألیف این مجموعه کتاب، دلالت و راهنمایی جهت مراجعه عموم مخاطبان به رساله‌های توضیح المسائل و مراجع معظم تقلید است.

توجه جدی قرار گیرد. چرا که در این دوران از عمر انسان است که هر چه در دل فرد کاشته شود، محصول آن را در طول زندگی خود برداشت خواهد کرد. همان گونه که مولای متقیان علیهم السلام در سفارشاتشان به فرزند بزرگوار خود امام مجتبی علیه السلام می فرمایند:

«إِنَّمَا قَلْبُ الْحَدِيثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ»*

«همانا دل فرد کم سن و سال همچون زمینی خالی است که هر آن چه در آن بیافکنی آن را

قبول خواهد کرد.»

از آن جا که مرکز توسعه محتوای آموزشی دینی (متمادی) به امر خطیر تربیت دینی و اولویت آن در سنین کودکی و نوجوانی آگاه است، بر آن شد که در راستای تحقق مأموریت خود در زمینه تولید و توسعه محتواهای فاخر آموزش دین، به توسعه و انتشار کتابی در زمینه آموزش احکام به نوجوانان پسر و دختر در قالبی مناسب، جذاب و تأثیر گذار برای این دسته از مخاطبان اقدام نماید. کتاب «خدا چنین می خواهد...» تلاشی است در زمینه پاسخگویی به نیازهای دانشی و معرفتی نوجوانان برای عمل به وظایف شرعی در قالبی متناسب با سلیقه و سن مخاطب. به امید آن روز که محتوای غنی آموزشی دینی در تمامی ابعاد آن در دسترس آحاد جامعه شیعی قرار گیرد.

مرکز توسعه محتوای آموزشی دینی

(متمادی)